

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXIII. — Izdan in razposlan dne 31. decembra 1908.

Vsebina: (Št. 262—265.) 262. Razglas, da se je podaljšal dopustilni rok za dogradbo in začetek obratovanja lokalne železnice od Dermula na Mendelski prelaz. — 263. Ukaz, s katerim se oproščajo nekatere skupine nameščencev dolžnosti zavarovanja po zakonu z dne 16. decembra 1906. l. o pokojninskem zavarovanju nameščencev v zasebnih službah in nekaterih nameščencev v javnih službah. — 264. Zakon, s katerim se zopet podaljšuje veljavnost zaukazov zakona z dne 31. decembra 1894. l. o železnicah nižjega reda. — 265. Razglas o dopustilu z električno silo obratovane male železnice s pravilnim tirom v okolišju deželnega glavnega mesta Salcburg.

262.

Razglas ministrstva za železnice z dne 25. decembra 1908. l.,

da se je podaljšal dopustilni rok za dogradbo in začetek obratovanja lokalne železnice od Dermula na Mendelski prelaz.

Na podstavi Najvišjega pooblastila se je v § 2 dopustilnice z dne 20. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 244) določeni rok za dogradbo in začetek obratovanja lokalne železnice od Dermula na Mendelski prelaz podaljšal do 20. dne junija 1909. l.

Forster s. r.

263.

Ukaz ministrstva za notranje stvari v porazumu z ministrstvi za bogochastje in nauk, pravosodje, finance, trgovino ter za javna dela z dne 28. decembra 1908. l.,

s katerim se oproščajo nekatere skupine nameščencev dolžnosti zavarovanja po zakonu z dne

16. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1907.) o pokojninskem zavarovanju nameščencev v zasebnih službah in nekaterih nameščencev v javnih službah.

Člen I.

Na podstavi § 1, sklepni odstavek, zakona z dne 16. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1907.) se oproščajo dolžnosti zavarovanja naslednje skupine nameščencev, ki so po prvem odstavku tega paragrafa zavezani zavarovanju:

1. Osebe, ki morajo za izvrševanje samostojnega poklica po zakonu ali ukazu dokazati praktično delovanje in so v ta namen v službi, ki osnuje dolžnost zavarovanja, za predpisano najkrajšo dobo tega delovanja.

2. Dijaki na srednjih šolah in sorodnih učiliščih, nadalje na obrtnih učiliščih in redni slušatelji visokih šol, ti pa ne dalje nego pet let po opravi zrelostne preskušnje.

3. Osebe, kojih delovanje v službi, ki osnuje dolžnost zavarovanja, je smatrati le za postransko opravilo.

4. Nameščenci v poskusni praksi ali začasni nameščenci v javnih službah, ako je njihova uporaba

predpisu primerni predpogoj za to, da se pomaknejo v službo, ki je združena z normalnimi pravicami, omenjenimi v § 1, odstavek 1 zakona, za predpisano najkrajšo dobo poskusne prakse in, ako ni takega predpisa, najdalje pet let.

5. Nameščenci takih trgovinskih podjetij, ki se pečajo edino le z izvozom industrijskih izdelkov, izvzemši osebe, ki imajo opravila v knjigovodstveni in blagajniški službi.

6. Vsi zavarovanju zavezani duhovniki in učitelji, ki so v službi evangeljske cerkve A. in H. V. in njenih občin.

7. Nameščenci Avstrijsko-ogrske banke.

Člen II.

Ta ukaz dobi moč 1. dne januarja 1909. l.

Haerdtl s. r.

Jorkasch s. r.

Mataja s. r.

Holz knecht s. r.

Kanëra s. r.

Wickenburg s. r.

264.

Zakon z dne 29. decembra 1908. l.,

s katerim se zopet podaljšuje veljavnost zaukazov zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz 1895. l.) o železnicah nižjega reda.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

Člen I.

Z zakonom z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) za dobo do 31. dne decembra 1908. l. podaljšana veljavnost zaukazov v členih I do vstevš⁴ XXIII zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) o železnicah nižjega reda, se zopet podaljšuje dotlej, da se izda nov zakon o železnicah nižjega reda.

Člen II.

Izvršiti ta zakon, ki dobi moč s 1. dnem januarja 1909. l., se naroča Mojemu ministru za železnice, Mojemu ministru za notranje stvari in Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaju, 29. dne decembra 1908. l.

Franc Jožef s. r.

Bienert s. r.

Haerdtl s. r.

Jorkasch s. r.

Forster s. r.

265.

Razglas ministrstva za železnice z dne 30. decembra 1908. l.

o dopustilu z električno silo obratovane male železnice s pravilnim tirom v okolišu deželnega glavnega mesta Salzburg.

C. kr. ministrstvo za železnice je na podstavi in po določilih zakona o železnicah nižjega reda z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) ter zakona z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) v porazumu z udeleženi c. kr. ministri in s c. in kr. državnim vojnim ministrom po pogojih in načinih, bliže ustanovljenih v naslednjem, mestni občini Salzburg podelilo zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat z električno silo obratovane male železnice s pravilnim tirom v okolišu mesta Salzburg, in sicer od trga pred kolodvorom v Salzburgu po Westbahnstraße, čez Mirabellplatz, po Dreifaltigkeitsstraße, čez „Platzl“, državni most in rotoški trg k Ludvig Viktorjevemu trgu.

§ 1.

Za dopuščeno železnico uživa koncesionarka finančne ugodnosti, navedene v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.).

Doba v členu V., lit. d) gorenjega zakona omenjenih oprostil od davkov se ustanavlja na 25 let, računaje od današnjega dne.

§ 2.

Koncesionarka je dolžna, dokončati gradnjo skrajša oznamenjene železnice najpozneje v enem letu, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter po njej tudi vzdrževati obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bo držala gorenjega roka za gradnjo, mora koncesionarka na zahtevo državne uprave dati zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varvancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesionarki pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se podeli koncesijonarki tudi glede tistih dovlačnic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javnem interesu.

§ 4.

Kolikor bi se v napravo dopuščene železnice rabile javne ceste, ki niso v upravi občine Salzburg, mora koncesijonarka dobiti privolilo tistih, ki so dolžni vzdrževati te ceste, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico dajati privolilo v rabo ceste.

Ako se namerava skupna raba tirov drugih podjetij, je zaradi soperabe skleniti dogovor z dotičnim podjetjem.

§ 5.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati vsebine te dopustilnice in pa tehniških dopustilnih pogojev, ki jih postavi ministrstvo za železnice, ter semkaj merečih zakonov in ukazov, zlasti zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), kolikor se po določilih v oddelku B zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) uporabljajo na male železnice, potem zakonov in ukazov, ki se morebiti dadó v bodoče, naposled pa še tega, kar ukažejo ministrstvo za železnice in sicer poklicana oblastva.

§ 6.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, vštévši nabavo vozil in pa dotacijo glavnične rezerve, in se pravilno izkažejo, prištevši interkalarne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po porabi odobrene napravne glavnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne uredbe, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če privoli državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih uredb in se stroški pravilno izkažejo.

Vso napravno glavnico je v času, dokler bode trajalo dopustilo, odplačati po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

§ 7.

Koncesijonarka je dolžna, po železnici dajati vožnjo zastoj podčastnikom in ordonancam, ki so vsakčas v službi.

O natančnejših načinih, kako naj se to godi, se je dogovoriti s pristojnimi vojaškimi oblastvi.

Koncesijonarka je dolžna, oddajaje službe ozirati se v zmyslu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 8.

Kadar bi vsled svečanosti, krdelnih pohodov, parad, potem napravljanja kanalov, polaganja cevovodov itd. oblastva štela, da je začasno ustaviti obrat po kakem kosu dopuščene železnice, tedaj mora koncesijonarka brez upora slušati dotične naredbe oblastev, ne da bi zahtevala odškodnino za izgubo, ki ji nastane s tem, da se obrat začasno ustavi.

§ 9.

Državni uradniki, nameščenci in služabniki, ki po naročilu oblastev, nadzirajočih upravo in obrat železnic, ali pa v obrambo koristi države rabijo železnico vsled dopustila ali iz dohodarstvenih ozirov in se izkažejo z uradnimi izkaznicami, ki jih v njih poverilo izdaje c. kr. ministrstvo za železnice, se morajo prevažati s potno prtljago vred brezplačno.

§ 10.

Koncesijonarka je dolžna, pošto ter uslužbenice poštne in telegrafske uprave prevažati z vsemi v voznem črtežu navedenimi vlaki.

Za to opravilo ter za druge oprave v namene poštnega zavoda sme koncesijonarka zahtevati primerno odplato, ki se doloži z dogovorom.

Dopisi, ki se glede uprave male železnice pišejo med ravnateljstvom ali predstojništvom na-

lega železniškega podjetja in med podrejenimi mu organi ali pa med temi samimi, se smejo prevažati po uslužbencih železničnega zavoda.

§ 11.

Koncesijonarka je dolžna, poskrbeti za preskrbo ob obratovanju dopuščene železnice porabljenih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za preskrbo njih svojcev in v ta namen pristopiti k pokojninskemu zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železnično podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj enakimi dolžnostmi za koncesijonarko, kakor pri imenovanem pokojninskem zavodu.

To preskrbo je izvesti tako, da bo morala koncesijonarka stalne nameščence z dnem njih stalnega nameščenja, izmed ostalih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kot vozovodniki, izprevodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob ustrezni uporabi najpozneje po dovršitvi treh služabnih let zglositi pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri lastni pokojninski blagajnici.

§ 12.

Koncesijonarka je dolžna na zahtevo ministrstva za železnice podati pravočasno statistične izkaze, potrebne za sestavo letne železniške statistike.

§ 13.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9, lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računaje od današnjega dne, ter mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roka izgubilo svojo

moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v § 2 ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§ 14.

V § 8 zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ustanovljena državna pripadna pravica se ne uporablja glede dopuščene železnice.

§ 15.

Koncesijonarka nima pravice, razen ako bi to izrečno dovolila državna uprava, obrat dopuščene železnice prepustiti tretjim osebam.

§ 16.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice ter obratna uredba po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

§ 17.

Državni upravi se pridržuje pravica, da se sme, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilu, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Forster s. r.